

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Нич Тамара Володимирівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

_____
(підпис)

Викладач:

Нич Тамара Володимирівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

_____
(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

Протокол від 27 серпня 2024 року № 1

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Філософія
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	073 Менеджмент
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції: 26 год. Семінарські / практичні заняття: 26 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	іспит
Сторінка дисципліни на сайті	https:// kh.maup.com.ua /кафедра-менеджменту/ https://kh.maup.com.ua/elementor-822/

Загальна інформація про викладача навчальної дисципліни

П.І.Б. викладача	Нич Тамара Володимирівна
Науковий ступінь	Кандидат філософських наук
Посада	Доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»
Дисципліни, які викладає НПП	Філософія
Напрями наукових досліджень	історія філософії, логіка, філософія освіти, філософія психології, методологія наукових досліджень
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Реєстрація у базі Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?user=If4-VM0AAAAJ Реєстрація у ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4990-3350 Реєстрація у SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216928327
Контактна інформація викладача	
E-mail:	kharkivmaup @ukr.net
Контактний телефон	+38(099)-492 -48-07
Телефон кафедри	+38(099)-492 -48-07
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://kh.maup.com.ua/elementor-822/

1. Коротка анотація до дисципліни. На основі знайомства з найвидатнішими філософськими концепціями і опануванням понятійно – категоріальним апаратом філософії курс філософії передбачає формування світогляду, створення у майбутнього спеціаліста соціальних ідеалів, визначення цілей і цінностей особистісного і суспільного розвитку.

2. Мета: надання знань з філософії як світоглядних основ життєдіяльності людини та професійної діяльності майбутнього фахівця, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та «Програми забезпечення якості освіти в ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Завдання:

- сприяти гуманізації освіти через ознайомлення студентів із основами знань із філософії та філософських дисциплін,
- розвинути їх здатності до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя;
- розвинути їх уміння пов'язувати вирішення загальнофілософських проблем з вирішенням питань економічної, юридичної, управлінської теорії і практики, згідно підрозділу 3.3 «Програми забезпечення якості освіти в ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», який передбачає систематичне збагачення знань

майбутніх фахівців.

3. Формат курсу: очний (offline)

4. Програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p>
Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПРН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу</p>

	<p>інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p> <p>ПРН13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p>
--	--

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЕКТС), з них: 52 години аудиторної роботи; 68 годин – самостійної роботи.

6. Статус дисципліни: обов'язкова

7. Пререквізити: Курс «Філософія» вивчається у першому семестрі на першому курсі і не пов'язаний з іншим дисциплінами. В подальшому знання, які студенти отримують при вивченні даного курсу, допомагають і тісно пов'язані з дисциплінами «Соціально – політичні студії», «Релігієзнавство», «Етика і естетика».

8. Технічне й програмне забезпечення/обладнання: В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, комп'ютерні лабораторії, конференц-зали, бібліотека. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

9. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з чотирьох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин (див. навчально-методичну карту дисципліни в додатку):

- Змістовий модуль 1 «Філософія. Специфіка філософського осмислення дійсності»(лекційні теми 1, семінарська тема 1);
- Змістовий модуль 2 «Історія становлення та розвитку філософських проблем»(лекційні теми 2-8, семінарські теми 2–8);
- Змістовий модуль 3 «Філософська думка України» (лекційні теми 9-10, семінарська тема 9-10);

- Змістовий модуль 4 «Онтологія, гносеологія та філософська антропологія»(лекційні теми 11-13, семінарська тема 11-13).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні семінарських занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. рекомендовану літературу), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Підготовка публічного виступу.
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Харківському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП»».

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності аспіранта	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	7	7	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	1	1	7	7	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	1	10	7	70	2	20	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25			1	25			1	25
Виконання ІНДЗ									
Разом			17		119		29		66
Максимальна кількість балів:							231		
231:100=2,31. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,31 = загальна кількість балів.									

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються 5 самостійних робіт:

Завдання 1 (обсяг 10 годин).

Тема: Специфіка філософських знань.

Питання для самостійного опанування:

1. Які існують сучасні світоглядні парадигми?
2. Що Ви знаєте про основні функції філософії: онтологічну; пізнавальну (гносеологічну), світоглядну, методологічну, аксіологічну і культурно-виховну?
3. Чим відрізняється знання і мудрість?

4. Якою є роль філософії в сучасному суспільстві і що чекає на неї в майбутньому?

Теми рефератів:

1. Структура світогляду.
2. Міфологія як історично перша форма світогляду.
3. Сутність розуміння філософії як науки і як форми суспільної свідомості.
4. Місце філософії в системі духовної культури.
5. Співвідношення філософії, науки і релігії.

Форма опрацювання: скласти конспект відповідей на питання, підготувати реферат.

Завдання 2 (обсяг 10 годин).

Тема: Філософія стародавньої Індії та Китаю.

Питання для самостійного вивчення:

1. Що Ви знаєте про філософський зміст Бхагават-Гіти, Брігадаран'яки та інших Упанішад?
2. Що Ви знаєте про основні ідеї давньоіндійської філософії: "карму", "сансару", "мокші", "атман", "брагман", "порушу", "пракриті", "гуни" та інші?
3. Що Ви знаєте про філософію тибетського буддизму?
4. Що Ви знаєте про філософію дзен-буддизму?
5. Що Ви знаєте про філософію джайнізму?
6. Соціально-політичне і етичне вчення конфуціанство;

Теми рефератів:

1. Індуїзм: минуле і сучасність.
2. Буддистські уявлення про світ і смисл людського існування.
3. Даосизм як релігійно-містична течія і як одна з основних шкіл давньокитайської філософії.

Форма опрацювання: скласти конспект відповідей на питання, підготувати реферат.

Завдання 3 (обсяг 10 годин).

Тема: Філософська думка в Україні.

Питання для самостійного вивчення:

1. Філософія в Києво-Могилянській Академії: натурфілософська, історична та морально-етична проблематика.
2. Проблема звільнення людини і нації у творах основних представників Кирило-Мефодіївського товариства (Т. Шевченка, П. Куліша, М. Костомарова).

3. Основні ідеї представників Київської релігійно-філософської школи.
4. Філософсько-соціологічні погляди громадівців.
5. Філософія української національної ідеї.
6. Розвиток української філософії в ХХ столітті.

Теми рефератів:

1. Філософсько-політичні твори мислителів Київської Русі (“Слово про закон і благодать”, “Руська правда”, “Повість временних літ”, “Повчання дітям” Володимира Мономаха, “Моління” Даніїла Заточника та ін.).
2. Ідеї релігійної і національної самобутності українців у творах Г. Смотрицького, М. Смотрицького, С. Зизанія.
3. П. Могила та С. Яворський як визначні представники соціально-політичної, релігійної і філософської думки.
4. І. Вишенський про необхідність національного відродження України.
5. Суспільно-політичні погляди українських соціал-демократів (М.П. Драгоманова, І.Я. Франка та ін.).
6. Філософські ідеї українських митців.
7. Інтегральний націоналізм Д. Донцова та консерватизм В. Липінського.
8. Філософсько-історичні дослідження Д. Чижевського.
9. Історіософія М. Грушевського.

Форма опрацювання: скласти конспект відповідей на питання, підготувати реферат.

Завдання 4 (обсяг 10 годин).

Один з варіантів.

Назвіть ім'я філософа

Ім'я філософа	Період історії філософії	Країна або територія	Напрямок, течія, школа філософії	Внесок у філософію
1. ?	Античність	Стародавня Греція	Школа елеатів	Розробки суб'єктивної діалектики, вчення про єдність буття, його багатоманітність, апорії про відсутність руху.
2. ?	Античність	Стародавня Греція	Школа перипатетиків	Вчення про матерію і форму, чотирьох першопричин, законах логіки і силлогізмах, формах політичного устрою.

3 ?	Класична доба української філософської думки (XIX ст.)	Україна	Український романтизм	Як Лейбніц він створив для моральних вимірів героїв своїх творив нескінченно дрібні елементи добра і зла, побачив в кожному з них «чорта», серед «живих» - «мертвих» і серед «мертвих» - «живих».
4 ?	Пізньюсередньовічна схоластика	Південна Італія; Франція	Покатоличений аристотелізм (томізм)	Вчення про 5 доведень буття Бога, тлумачення людини як неповторного індивіду, безсмертну душу, гармонію віри і розуму, істин науки і богослов'я, філософію як служницю теології.
5 ?	Новий час	Нідерланди	Пантеїзм	Вчення про тотожність Бога і природи, три роди пізнання: чуттєвий, розуміння, інтуїція; модуси мислення і протяжність, свободу як зрозумілу необхідність, етику людини, що керується тільки розумом.

Тест (виберіть правильні відповіді, а все зайве викресліть).

1. Августин визначав основою світу: а) чотири стихії; б) Бога; в) матерію; г) абсолютну ідею.
2. Для ренесансного світогляду був характерний: а) космоцентризм; б) теоцентризм; в) гуманізм; г) антропоцентризм.
3. За Демокритом основою буття є: а) атоми; б) апейрон; в) порожнеча; г) форма, д) ідея.
4. До раціональних філософських систем належать: а) позитивізм; б) діалектичний та історичний матеріалізм; в) екзистенціалізм; г) герменевтика.
5. Філософія екзистенціалізму в першу чергу зосереджується на проблемах: а) абсурдності буття людини; б) свободи; в) людини на межі буття і небуття; г) творчої діяльності людини.

Хто є автором цих висловів?

1. "Пізнай самого себе".
2. " Я знаю лише те, що я нічого не знаю, а інші і того не знають".
3. "Дій згідно з такою максимом, яка водночас може стати загальним законом"
4. "Людина є мірою всіх речей - існування існуючих, неіснування неіснуючих".

Розкрийте питання.

Характерні риси Античної філософії.

Завдання 5 (обсяг 10 годин).

Один з варіантів.
Назвіть ім'я філософа

Ім. 'я філософа	Період історії філософії	Країна або територія	Напрямок, течія, школа філософії	Внесок у філософію
1 ?	Новий час	Англія	Сенсуалізм, англійське Просвітництво	Вчення про первинні і вторинні якості матерії, існування істин першого і другого роду; натуральні (природні) права людини, які полягають у правах на життя, власність, судову та федеральну
2 ?	XIX ст., доба німецької класичної філософії	Німеччина	Антропологічний матеріалізм	Вчення про філософію як науку біологічну природу людини, детермінацію історії релігією, зв'язок "Я" і "Ти", метафізичну етику, умови досягнення людиною щастя через любов, релігію любові
3 ?	Раннє середньовіччя	Римська імперія, Північна Африка	Латинська патристика	Вчення про антитезу церкви держави, царства Бога і диявола, про віру як джерело прозріння, істинного знання
4 ?	XX ст.	Україна, Німеччина	Культурологія, екзистенціалізм	Три джерела його філософії: а) класична онтологія (від Платона до Гегеля); б) неокантіанська феноменологія; в) містицизм; 4 категорії безпосереднього української і слов'янської філософії

5 ?	XX ст.	Німеччина, США, Швейцарія	Франкфуртська школа	Вчення про "одномірну людину", філософію визволення, молодь як головну революційну силу, "детонатор" революційного вибуху
-----	--------	---------------------------------	------------------------	---

Тест (виберіть правильну відповіді, а все зайве викресліть).

1. За Г. Гегелем основою буття є: а) атоми; б) апейрон; в) абсолютна ідея (дух); г) порожнеча; д) форма; е) субстрат.
2. Філософія позитивізму в першу чергу зосереджується на проблемах: а) абсурдності буття людини; б) відношеннях між наукою і філософією; в) свободи; г) критеріях наукової істини; г) творчої діяльності людини.
3. Початком людського пізнання, згідно з емпіризмом, є: а) людський розум; б) воля; в) інтуїція; г) фантазія; д) відчуття.
4. До основних принципів матеріалістичної діалектики належать: а) об'єктивності; б) нескінченного розвитку; в) всезагального зв'язку; г) матеріальності всіх речей і явищ дійсності.
5. До членів "Кирило-Мефодіївського товариства" входили: а) М. Костомаров; б) М. Драгоманов; в) М. Грушевський; г) П. Куліш; д) Т. Шевченко; е) Д. Донців.

Хто є автором цих висловів?

1. "Пізнай самого себе", і " Я знаю лише те, що я нічого не знаю, а інші і того не знають".
2. "Дій згідно з такою максимом, щоб кожний твій вчинок водночас міг би стати загальним законом"
3. "Знання - це пригадування" (анамнезис).
4. "Вірю, тому що абсурдно".

Розкрийте питання.

Основні напрямки у схоластиці: реалізм, номіналізм, концептуалізм.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів.**

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентам пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- З вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- З вибором кількох правильних відповідей;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;

- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.
Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум **25 балів**.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:
Іспит (усна форма).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Природа та сутність філософії.
2. Основні функції філософії.
3. Історичні зміни предмету філософії.
4. Основні методи філософії: метафізика та діалектика.
5. Специфіка філософії як форми світогляду.
6. Філософія та наука.
7. Структура філософського знання.
8. Основні історичні типи світогляду.
9. Особливості міфологічного світогляду.
10. Релігійний світогляд, його особливості.
11. Науковий світогляд, його специфіка.
12. Культурно-історичні передумови виникнення філософії.
13. Особливості світоглядних парадигм Сходу і Заходу.
14. Прафілософія Давньої Індії: «Веди» та «Упанішади».
15. Основні ідеї давньоіндійської філософії.
16. Даосизм.
17. Етичне і соціальне вчення конфуціанства.
18. Характерні риси античної філософії.
19. Основні школи досократівської античної філософії.
20. Філософське вчення Сократа.
21. Вчення Платона об ідеях.
22. Платонівська концепція ідеальної держави.
23. Метафізика та логіка Арістотеля.
24. Вчення Арістотеля про державу.
25. Філософські напрями епохи еллінізму.
26. Характер, специфіка і основні ідеї філософії Середньовіччя.
27. Основні етапи розвитку філософії Середньовіччя.
28. Вчення Аврелія Августіна.
29. Філософія Фоми Аквінського.
30. Загальна характеристика філософії доби Відродження.
31. Філософія часів Реформації.
32. Вчення доби Відродження.
33. Проблема методу пізнання у філософії Ф. Бекона.
34. Раціоналізм Р. Декарта.
35. Емпіризм Дж. Локка.
36. Поняття субстанції у філософії Б. Спінози і Г. Лейбніца.
37. Агностицизм Д. Берклі і Д. Юма.
38. Французьке Просвітництво і матеріалізм XVIII ст.
39. Характерні риси класичної німецької філософії.
40. Вчення І. Канта.
41. Філософська система Г. Гегеля, його діалектичний метод.
42. Антропологічний матеріалізм і гуманізм Л. Фейєрбаха.

43. Характерні риси діалектичного матеріалізму.
44. Філософські ідеї у творчості мислителів різних філософських шкіл.
45. Філософські ідеї у творчості мислителів епохи Київської Русі.
46. Філософська культура України XV – середини XVII ст.
47. Головна філософська проблематика Києво-Могилянської Академії.
48. Вихідні принципи філософської концепції Г. С. Сковороди.
49. Філософські ідеї представників Кирило-Мефодіївського товариства.
50. Філософські ідеї XIX ст.
51. «Філософія серця» П. Юркевича.
52. Розвиток української філософії у XX ст.
53. Основні етапи розвитку позитивізму.
54. «Філософія життя» (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, А. Бергсон).
55. Філософія психоаналізу (фрейдизм і неофрейдизм).
56. Екзистенціальна філософія XX ст.
57. Феноменологія як напрям сучасної філософії. 5
8. Герменевтика як напрям сучасної філософії.
59. Релігійно-філософські напрями XX ст.
60. Світ як усеохоплююча реальність.
61. Сучасні філософські уявлення про простір і час.
62. Матерія та форми її існування.
63. Свідомість, підсвідоме, несвідоме, над-свідоме.
64. Знання як спосіб існування людської свідомості.
65. Рівні та форми пізнавальної діяльності.
66. Форми організації теоретичного знання.
67. Об'єкт і суб'єкт пізнавального процесу.
68. Істина та її критерії.
69. Філософська концепція людини.
70. Біологічні і соціальні фактори становлення людини.
71. Особа і суспільство: форми взаємодії.
72. Економічна, політична і духовна сфери життя людей. 7
3. Держава та її форми.
74. Громадянське суспільство і правова держава.
75. Соціальні інститути та суспільна свідомість.
76. Цілі, потреби й інтереси людей.
77. Ідеалістичні, матеріалістичні і теологічні концепції історії людства.
78. Еволюція і революція як основні моделі розвитку.
79. Рушійні сили історичного розвитку.
80. Діалектика: етапи розвитку.
81. Закони і принципи діалектики.
82. Основні категорії діалектики.
83. Аксиологія як філософське вчення про цінності.
84. Культура та цивілізація.
85. Сучасна цивілізація: її особливості і суперечності.
86. Переваги і загрози глобалізації.
87. Глобальні проблеми сучасності.
88. Природа духовних і матеріальних цінностей.
89. Методологія наукового дослідження як філософська проблема.
90. Філософські проблеми постнеокласичної науки.

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	
75-81	C	добре	
68-74	D	задовільно	
60-67	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела та література:

Основна:

1. Історія філософії: навч. посібн. / Г.І. Волинка та ін. К.: Каравела, 2023. 480 с.
2. Філософія: : навч. посібн. / автори: Г.І. Волинка та ін. К.: Каравела, 2023. 368 с.
3. Філософія: навчальний посібник / автори: Ю.М. Вільчинський та ін. К.: КНЕУ, 2019.
4. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
5. Філософія. Підручник / за ред. Сімоненко С., Сулим О., Шмиголь М. та інші. К.: Центр навч. літератури, 2019. 512 с.
6. Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія: підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.
7. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник. Одеса, 2019. 304 с.

Додаткова:

1. Марк Валерій Марціал. Епіграми / Переклад з латини. Львів: Апріорі, 2020. 152 с. Серія «Бібліотека античної літератури» започаткована 2007 р.
2. Касьян В. І. Філософія [Текст]: відповіді на питання екзаменац. білетів: навч. посіб. Київ: Знання, 2022. 347 с.
3. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу: навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 639 с.
4. Філософія: історія, суспільство, освіта: підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. Київ: ВПЦ "Київський ун-т", 2019. 591 с.
5. Філософія. Хрестоматія: навч. посібн. // Г.І. Волинка та ін. К.: Каравела, 2023. 464 с.
6. Філософія: хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : у 2 т. / [за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. І. С. Добронравової] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2020. Т. 1: Філософська пропедевтика. 847 с.
7. Філософія інформаційних комунікацій: монографія / О. П. Дзьобань; Нац. акад. прав. наук України, Науково - дослідний. центр прав. інф-ки. Харків: Майдан, 2021. 223 с.

8. Kleiman P. Philosophy 101: From Plato and Socrates to Ethics and Metaphysics, an Essential Primer on the History of Thought (Adams 101 Series). London, 2023: Adams Media, 288 p.

Інтернет-ресурси:

1. Електронна бібліотека матеріалів з філософії Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди. URL: <https://www.filosof.com.ua/links.htm>"Філософія в Україні"
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <https://www.nbuv.gov.ua>"Філософська думка"
3. Веб-сайт: Журнал "Філософська думка"
Опис: Науковий журнал, що публікує статті з різних напрямків філософських досліджень.
URL: <http://journal.philosophy.ua/>
4. Stanford Encyclopedia of Philosophy URL: <http://plato.stanford.edu>

19. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Філософія»

Разом: 120 год., з них лекції – 26 год., семінарські заняття – 26 год., самостійна робота – 68 год.

Кількість балів за семестр	231 бал				
Модулі	Змістовий модуль I.	Змістовий модуль II.		Змістовий модуль III.	Змістовий модуль IV.
Назва модуля	Філософія. Специфіка філософського осмислення дійсності	Історія становлення та розвитку філософських проблем		Філософська думка України	Онтологія, гносеологія та філософська антропологія
Лекції	1 (1 бал)	2(1 бал) 3 (1 бал) 4 (1 бал)	5(1 бал) 6 (1 бал) 7 -8 (2 бал)	9-10 (2 бали)	11 (1 бал) 12 (1 бал) 13 (1 бал)
Теми лекцій	1. Причини виникнення, методи та функції філософії в суспільстві.	2. Філософія стародавнього Сходу . 3. Філософія Античної Греції та Риму. 4. Філософія Середніх віків та доби Відродження.	5. Філософія Нового часу. 6. Філософія доби Просвітництва. Німецька класична філософія. 7. Філософія другої половини XIX ст. 8. Сучасна західна філософія.	9-10. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.	11. Вчення про буття. Співвідношення свідомості (духу) та матерії. 12. Сутність та структура пізнавального процесу. 13. Проблема людини у філософії. Філософські проблеми антропогенезу.
Семінарські і практичні	1 (1+10 балів)	2(1+10 балів) 3 (1+10 балів) 4 (1+10 балів)	5(1+10 балів) 6 (1+10 балів) 7 -8 (2+20 балів)	9-10 (2+20 балів)	11 (1+10 балів) 12 (1+10 балів) 13 (1+10 балів)
Теми семінарських занять	1. Предмет і сутність філософії як форми культури.	2. Філософія Давньої Індії і Китаю. 3. Філософія Античної Греції та Риму. 4. Філософія Середніх віків та доби Відродження.	5. Філософія Нового часу. 6. Німецька класична філософія. 7. Філософія другої половини XIX ст. 8. Сучасна західна філософія.	9-10. Українська філософська думка: основні етапи розвитку.	11. Основні проблеми онтології. 12. Сутність та структура пізнавального процесу. 13. філософська антропологія.

Самостійна робота	1 (5 балів)	2 (10 балів)	1 (5 балів) 1	1 (5 балів)
Поточний контроль		модульна контрольна робота №1 (25 балів)		модульна контрольна робота №2 (25 балів)
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 2,31			

